

Slovo 10/6 1997

— festivalová ohlédnutí —

Bravo tentokrát patřilo Tomáši Víškovi

Dramaturgicky sjednocené vystoupení klavíristy Tomáše Víška ve zlatem zářícím prostředí Španělského sálu mělo podtitul Alois Hába a jeho žáci a interpreti. S odvahou, která k interpretaci technicky i rytmicky obtížných skladeb představitelů české meziválečné hudební avantgardy neodmyslitelně patří, se však snoubí i Víškovo zasvěcené pojetí těchto děl a jejich perfektní nastudování. Výjimečných úspěchů dosáhl sólista na tomto poli zvláště svými schulhoffovskými kreacemi, které v podobě nahrávek kompletního skladatelského díla v titulech Jazz-inspired Piano a Sonáta a Suita pro klavír vydala firma Supraphon.

K dalšímu z objevných dramaturgických a interpretačních činů však můžeme nesporně řadit rovněž touto firmou produkovány i Víškův nejnovější kompaktní disk s půltónovými klavírními skladbami Aloise Háby. Jednou z nich - Variacemi na kánon Roberta Schumannova, op. 1b, povětšinou přítomnými nadšenci dychtivě očekávaný večer započal. Skladba vznikla v době autorova studia v kompoziční třídě Franze Schreckera v letech 1918 - 1923 a je již projevem jeho individuálního hudebního projevu, ve kterém slučuje formové principy klasické hudby se smělymi tonálními a mimotonálními melodicko-harmonickými a polyfonními obměnami. Jednotlivé variace jsou zkomponovány jako brilantní polyfonické hříčky v písňových formách se závěrečnou fugou, v níž dosáhl Víšek detailně propracované plasticity jednotlivých hlasů i velkých výrazových kontrastů - a to od divokého reje přes jemné a zpěvné části až po staccatové pasáže toccatového charakteru.

Rovněž druhý Hábovův cyklus - Deux morceaux pour piano, op. 2 je sice nadepsán tradičním tóninovým předznamenáním, ale i zde - zejména v melancholicky zasněném Intermezzu - jsou harmonické vztahy už natolik volné, že se místy vědomí dané tóniny téměř vytrácí. Z Hábových skladeb jsme z programového repertoáru slyšeli ještě dvě, Toccatu quasi una fantasia, op. 38 a Šest nálad, op. 102. Obě patří k nejrepresentativnějším dílům této autorovy orientace, zahrané Tomášem Víškem po všech stránkách brilantně. V podobném duchu předvedl i skladby ostatních autorů, kromě Ervina Schulhoffa (Músik für Klavier, op. 35) vesměs jeho žáků, Viktora Ullmanna (Sonáta pro klavír č. 6, op. 44), Karla Reinerova, který z těchto tří jako jediný přežil po transportu do Osvětimi i pochod smrti a osvobození se dočkal v Dachau-Kauffering (Tři skladby pro klavír) a Gideona Kleina (Sonáta pro klavír). V závěru jsme se dočkali v opět bezchybné interpretaci ještě dvou Hábových přídavek: skladeb Boston a v jazzovém duchu vytvořené Schimmy-Fox. Potvrdily nejen Víškovu skvělou formu a jeho další umělecký růst, ale i fakt, že Alois Hába představuje skutečně nejsvrázdnější zjev v celé české hudbě 20. století a spolu s Janáčkem, Novákem, Sukem a Martinů zároveň i jejího mezinárodně nejproslulejšího reprezentanta.

Hana JAROLÍMKOVÁ

nolitého stylového zaměření obsahoval kromě Hábových skladeb i tvorbu skladatelů jeho okruhu (Ullmanna, Reinerova, Kleina a také Schulhoffa). Tomáš Víšek zaslouží obdiv zejména za to, jak suverénně (ale kolik je za tím práce!) zvládl nároky programu v technice, úhozové škále, tektonice i zvukové složce. To vyniká o to více, že v této hudbě se nelze spoléhat na oposlouchané a ohrané postupy harmonické ani pianistické. Sólista ukázal nejlepší předpoklady sloužit této hudbě, zrozené v česko-židovsko-německé Praze. Podářilo se mu integrovat ji do obrazu dřívější Prahy jako názorově otevřeného města, podobně jako to platí o pražské meziválečné literatuře.

Nelze než uvítat, že Pražské jaro, pro leckoho z nás s tváří jistě zakončovanosti, dovede nabídnout i v oblasti moderny programově překvapivé a jistě riskantní koncerty - jaká výzva dramaturgům symfonických těles!

Marek Kopelent

Výzva moderny

Sobotním recitálem ve Španělském sále se na Pražském jaru představil pianista Tomáš Víšek. Díky jeho znamenité interpretaci se hudba Aloise Háby a jeho žáků ukázala i s odstupem času jako neobvykle živá.

Náročný program v podstatě jed-

LN 24/5 97

Phenyl deusl
p. 10. 96

Tomáš Víšek hrál Chopina

Programovou náplň symfonického koncertu agentury Esprit 3. 10. v Plzni ovlivnilo letošní sté výročí úmrtí skladatele A. Brucknera, jehož památce byly věnovány dvě autorovy skladby: Předehra g moll a 3. symfonie. Obě byly Plzeňským rozhlasovým orchestrem, který hrál pod taktovkou hostujícího německého dirigenta Volkera Hempflinga, provedeny na velice pěkné úrovni. Bylo zřejmé, že zejména obtížné symfonii, naplněné stejně jako předehra velkým melodickým bohatstvím, se před koncertem věnovala dostatečná pozornost a skladba tak mohla upozornit na některé přednosti orchestru. Zcela přemem zde za mimořádně zdařilý výkon dirigent vyzvedl např. dechovou harmonii. Přes svou poměrně značnou délku byla symfonie při interpretaci vystavěna jako graduující celek, když vrchol

vytvořila velice pěkně vynikající třetí a pak závěrečná část. Výkon orchestru však ani ve velkolepém závěru posluchače nestrhl; přes veškerou snahu všech účinkujících nebylo v jejich silách, aby Brucknerova skladba posluchače nadchla, naopak je možná v přetopeném sále svou délkou unavila.

Skutečným vrcholem večera se stalo provedení Koncertu pro klavír a orchestr Fryderyka Chopina. Jeho sólista Tomáš Víšek hrál klavírní part s velkým pochopením, upoutal krásně perlivou technikou a dobfé čitelnými běhy i vřelým tónem. Při bezvadné souhře se sólistou zněl orchestr rovněž měkce a vláčně a hrál s velkou tónovou kultivovaností. Sólový part se krásně zapojoval do přediva orchestrálních hlasů a při bohaté dynamické škále tvořil ideální souzvuk. (jf)

Neobvyklý recitál Tomáše Víška

Jaroslav Jiránek

Tomáš Víšek, výrazný představitel mladé české pianistické generace, je znám jako znamenitý interpret hudby romantiků. Na posledním abonemním koncertě Přítomnosti, konaném začátkem března v Sále B. Martinů v pražském Lichtenštejnském paláci, však dal svou suverénní techniku a hudebnost do slůžeb hudby 20. století a prokázal, že je schopen daleko širšího slohového záběru. Tři skladby pro klavír Karla Reinerova zahrál tak, jak jsem je ještě neslyšel. Skladbu stylově expresionisticky čistou a výrazově pregnantní

svým „barbarským“ Allegrem, zvukově příznačným Interludiem a výpnou Burleskou v její virtuózní rafinovanosti přímo vychutnal. Českou část programu doplnily dvě skladatelské prvotiny: Variace na kánon R. Schumannova Aloise Háby (1918) a Sonáta pro klavír Michela Kocábka (1975). Zatímco Hába již v pozdně romantickém slohu s jeho až regerovým přeplněním sazbu dal v sobě tušit budoucího mistra, v Kocábově prázdné virtuózní skladbě zůstalo jen v příštihu. Sonátinu transatlantique francouzsko-amerického skladatele polského původu Alexandra Tansmana nedoká-

zala ani Víškova interpretační svrchovanost povznést nad běžný konfekt ní průměr jazzem inspirované tvorby 30. let. Zato Sonátina op. 16 Alberta Roussela nepřipadá pošlu- cháčům jako skladba dávno předvá- lená (1912), když ji pianista doká- zal představit v jejím zvukové pod- manivě francouzském šarmu i po- stimpresionistickém smyslu pro novou utvářenost. Koncert korunovala Fantazie bur- lesque Oliviera Messiaena zvukově břítkým třpytem, barevným kouzle- ním a vypočtenou nevypočítatelnos- tí rytmu, jímž nezůstal interpret nic dlužen.